

KRONIK 3. juli 2013

DEBATINDLÆG

Skrevet af

Frederik I. Pedersen
Chefanalytiker

Myte: Det står ikke skidt til med den danske konkurrenceevne

Med de helt nye analyser fra Produktivitetskommissionen og de økonomiske Vismænd, må man samlet konkludere, at den danske konkurrenceevne har det markant bedre end sit rygte. Vi kan forhåbentlig fra nu af få en mere nuanceret debat omkring konkurrenceevnen, hvor der analyseres bredere, herunder ikke mindst bliver taget højde for produktivitet og markedsandele i løbende priser.

Kontakt

Chefanalytiker

Frederik I. Pedersen

☎ 33 55 77 10

Danmarks konkurrenceevne har gennem de senere år været under hårde angreb i den økonomiske debat. Det er derfor overraskende, at de økonomiske Vismænds nye og dybere analyser om netop den danske konkurrenceevne ikke har fået større opmærksomhed i de danske medier. I forårsrapporten 2013 lyder konklusionen nemlig:

"Samlet giver analyserne i dette afsnit ikke belæg for at konkludere, at danske virksomheder i disse år generelt har en dårlig konkurrenceevne. Dertil er signalerne for blandede. Om noget tyder analyserne på en neutral til god konkurrenceevne".

De senere år har vi ellers gentagne gange hørt om den dårlige danske konkurrenceevne fra centrale økonomiske aktører, organisationer, politikere og medier. Så hvad er op og ned om den danske konkurrenceevne, og hvad er baggrunden for den nye konklusion fra vismandsrapporten?

For det første måles konkurrenceevnen set fra omkostningssiden ved at kigge på relativ lønudvikling korregeret for produktivitetsvækst i både traditionelle faste priser og i løbende priser. Hvor vi taber synligt i faste priser, er konklusionen af de relative enhedslønomkostninger, hvor produktiviteten måles i løbende priser, at der ikke er noget der tyder på et konkurrenceevneproblem (se figur nedenfor).

Vismændene konkluderer, at: "(...) svækkelsen af konkurrenceevnen, målt ved de relative enhedslønomkostninger, formentlig er overvurderet, idet værdien af de producerede varer er steget over perioden, hvilket tillader højere timelønomkostninger for en given produktivitet i faste priser".

For det andet analyserer Vismændene konkurrenceevnen set fra outputsiden ved både at se på markedsandele i faste og løbende priser, hvor sidstnævnte tager højde for bytteforholdsforbedringer. Måles markedsandelene i løbende priser ligger vi i den gode ende og f.eks. bedre end Sverige. Samtidig skal det bemærkes, at Danmarks eksportmarkedsandel målt i løbende priser siden år 2000 har ligget relativt uændret, på trods af en svækkelse af den traditionelle lønkonkurrenceevne i samme periode. Der har altså været afsætning på danske varer. Selv når markedsandelen måles i faste priser ligger vi relativt godt til i forhold til andre sammenlignelige lande.

Ved at måle både lønkonkurrenceevne og markedsandel i løbende priser følger Vismændene anbefalingerne fra Produktivitetskommissionens 1. delrapport. Her blev det slået fast, at vi i Danmark - modsat mange andre sammenlignelige lande - gennem mange år har oplevet stigende eksportpriser, samtidig med at vores importpriser har udviklet sig afdæmpet. Det danske bytteforhold er derfor steget markant, hvilket bl.a. afspejler dansk industris specialisering. Det er værdiskabelsen, der afgør hvor godt vi klarer os. Værdiskabelsen afhænger både af den mængdemæssige produktivitet, men også af prisen på de ting vi afsætter.

For det tredje kigger Vismændene på andre symptomer for en svag konkurrenceevne: Ledig produktionskapacitet, svagt arbejdsmarked og dårlig handelsbalance. Hvad angår de to første, så er vi gennem krisen ramt hårdere end gennemsnittet af sammenlignelige lande. Vi kan dog også konstatere, at vores beskæftigelsesniveau stadig ligger relativt højt i internationalt perspektiv, ligesom vi stadig ligger i den bedre ende, hvad angår niveau for arbejdsløshed.

Vores handelsbalance har de senere år haft rekordstore overskud i størrelsesorden 90-100 mia.kr. Det markante niveau har været kædet sammen med dels vores olieproduktion og søfart, dels vores underdrejede hjemlige efterspørgsel, underforstået at havde der været gang i det private forbrug og de private investeringer ville importen også have ligget højere og vores handelsbalance lavere.

Den første påstand afkræftes let ved et lidt dybere kig i betalingsbalancestatistikken. Det er hverken handlen med energi eller vores søfart, der har trukket handelsbalancen i rekordniveau - tværtimod. Til den anden påstand anfører Vismændene, at efterspørgslen i udlandet jo også har været svag de senere år. Havde efterspørgslen i udlandet været stærkere ville vores eksportindtægter også have ligget højere til gavn for handelsbalancen. Vismændene finder således heller ikke her nogen "smoking gun". En yderligere vigtig pointe fra analysen er: "At husholdninger og virksomheder er tilbageholdne grundet usikkerhed om de fremtidige udsigter siger ikke i sig selv noget om, at Danmark har en dårlig konkurrenceevne".

Med de helt nye analyser fra Produktivitetskommissionen og de økonomiske Vismænd, må man samlet konkludere, at den danske konkurrenceevne har det markant bedre end sit rygte. Betyder det, at vi så roligt kan læne os? Nej, på ingen måde. Vi skal selvfølgelig hele tiden arbejde på at forbedre vores konkurrenceevne. Men vi kan forhåbentlig fra nu få en mere nuanceret debat omkring konkurrenceevnen, hvor der analyseres bredere, herunder ikke mindst bliver taget højde for produktivitet og markedsandele i løbende priser.

Kronik bragt i Børsen d. 3. juli 2013